

EUROPOS PARLAMENTAS

2014 - 2019

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas

2014/2245(INI)

1.4.2015

NUOMONĖ

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas

pateikta Regioninės plėtros komitetui

Investicijos į darbo vietų kūrimą ir augimą: ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos Sąjungoje skatinimas
(2014/2245(INI))

Nuomonės referentė: Julie Girling

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas ragina atsakingą Regioninės plėtros komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi istoriškai nedarbas moteris veikia labiau negu vyrus, nors šiandien moterų sudaro 59 proc. naujųjų absolventų¹, o tai irgi nesuderinama su mažu atsakingas pareigas einančių moterų skaičiumi; kadangi per pastaruosius penkerius metus šiek tiek – nuo 60 iki 63 proc. – padidėjęs moterų nedarbas visoje ES siekia 10 proc. ir šis rodiklis stipriai skiriasi regionuose (nors šie skirtumai gerokai sumažėjo)²; kadangi net įsidarbinusių moterų profesinės kvalifikacijos ir darbo užmokesčio bei pensijų įmokų dydis nėra proporcingas jų įgytiems laipsniams;
- B. kadangi tik 29 proc. moterų yra įgijusios laipsnį informacinių ir ryšių technologijų (IRT) srityje ir tik 4 proc. tiesiogiai dirba IRT sektoriuje³; kadangi, Komisijos duomenimis, tretinio išsilavinimo siekia daugiau moterų negu vyrų; kadangi nežinoma, ar tai vis dar nepakankamai moterų studijuoja mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos dalykus – dėl to ribojamos jų ekonominės galimybės – nors nesama mokslinių įrodymų, kad vyrai mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos dalykams būtų geresni negu moterų;
- C. kadangi mažo darbo užmokesčio problema pirmiausia paveikia moteris (2010 m. tokių moterų buvo 21,2 proc., o vyrų – 13,3 proc.), ypač menkai išsilavinusias darbuotojas ir pagal terminuotąją darbo sutartį dirbančias moteris⁴;
- D. kadangi vyrų ir moterų pensijų skirtumas rodo, kad visoje ES moterų pensijos vidutiniškai 39 proc. mažesnės palyginti su vyrų;
- E. kadangi moterų patiria didesnę skurdo ir socialinės atskirties riziką negu vyrai, ypač joms perkopus 60 metų amžiaus ribą (2010 m. ją patyrė 22,2 proc. moterų ir 17,3 proc. vyrų)⁵;
- F. kadangi lyčių lygybė – svarbi ekonominio vystymosi ir socialinės sanglaudos skatinimo priemonė;
- G. kadangi sanglaudos politika – pagrindinis būdas kovos su nedarbu ir socialine atskirtimi priemonėms įgyvendinti ir jos pagrindas yra investicijos į švietimą ir švietimo pajėgumų didinimas;
- H. kadangi bėgant laikui kaimo vietovėse ryškėjo įvairios ekonominės ir socialinės problemos, pvz., prastai išvystyta verslumo kultūra, menkas suaugusiųjų dalyvavimas mokymosi visą gyvenimą programose ir mokymuose, tolesnių mokymų nebuvimas kaimo vietovėse ir didelė procentinė žmonių, užsiimančių natūriniu ūkininkavimu, dalis;
- I. kadangi moterų užimtumo rodiklis tebėra žemas palyginti su strategijoje „Europa 2020“

¹ 2014 m. lyčių lygybės ataskaita.

² Eurostato 2008 m. ir 2013 m. duomenys.

³ Komisijos ataskaita (2013 m.) „Moterų aktyvumas IRT sektoriuje“ (angl. *Women active in the ICT sector*).

⁴ *Ibid.*

⁵ <http://www.europarl.europa.eu/eplibrary/Pauvrete-dans-l-Union-europeenne.pdf>.

nustatytais tikslais (jis 11,5 proc. žemesnis nei nustatytas 75 proc. tikslas)¹;

- J. kadangi, remiantis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) prognozėmis, užtikrinus vienodą moterų ir vyrų aktyvumą darbo rinkoje BVP vienam gyventojui iki 2030 m. padidėtų 12,4 proc.;
  - K. kadangi per mažai moterų eina vadovaujamas pareigas ir tik 30 proc. naujų startuolių Europoje yra įkūrusios moterys²;
  - L. kadangi per du trečdalius europiečių gyvena miestuose, kurie yra produktyvūs naujoviški centrai, tačiau tuo pat metu juose didėja socialiai atskirtų asmenų koncentracija ir todėl jie itin svarbūs norint spręsti socialinės atskirties problemą;
  - M. kadangi buvimas vieniša motina arba vienišu tėvu tebėra kliūtis įsitvirtinti darbo rinkoje;
  - N. kadangi lygios vyrų ir moterų galimybės ir lytimi pagrįstos integracijos principas aiškiai įtvirtinti struktūrinių fondų reglamentuose kaip universalieji programavimo ir politikos taikymo aspektai;
  - O. kadangi šeimos įmonėse moterims siūlomas didesnis atlyginimas negu mažosiose ir vidutinėse įmonėse (MVI), taip pat galimybė joms dirbti sektoriuose, kuriose dominuoja vyrai; kadangi tikimybė, kad šeimos įmonėse dirbančios moterys užims vadovaujamas pareigas, didesnė; kadangi ES ir valstybės narės turėtų būti raginamos skatinti šio pobūdžio veiklą, taip pat labiau skatinti moteris įsitraukti į šeimos įmonės veiklą;
  - P. kadangi lygybės rėmimas yra ne tik teisingumo ir pagrindinių teisių, bet ir konkurencingumo klausimas, nes eikvojamas visų moterų, kurias neigiamai veikia profesinė marginalizacija, talentas, o tokia padėtis nesuderinama su pastangomis remti žinių ekonomiką;
1. apgailestauja, kad valstybės narės neįdėjo daugiau pastangų siekdamos išspręsti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo klausimą; reiškia susirūpinimą dėl to, kad moterys ES, dirbdamos tokios pat vertės darbą, kaip ir vyrai, uždirba vidutiniškai 16 proc. mažiau ir 59 dienas per metus dirba neatlygintinai – dėl to jos atsiduria ekonomiškai nepalankioje padėtyje ir kartais tampa priklausomomis nuo savo partnerių; pabrėžia, kad svarbios priemonės, reikalingos vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo, dėl kurio vyrų ir moterų pensijos ES skiriasi 39 proc., problemai spręsti; atkreipia dėmesį į tai, kad devyniose valstybėse narėse per pastaruosius penkerius metus šis skirtumas padidėjo; pažymi, kad, remiantis Europos pridėtinės vertės vertinimu, vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą sumažinus 1 proc., ekonomikos augimas padidėtų maždaug 0,1 proc.; pažymi, kad suteikiant galimybes moterims eiti atsakingas pareigas gali didėti organizacijų konkurencingumas; ragina valstybes nares gerinti ir atnaujinti savo statistiką vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo srityje;
  2. ragina Komisiją reikalauti atlyginimų, susijusių su jos kuriamomis arba pagal sanglaudos politiką finansuojamomis darbo vietomis, skaidrumo ir taip užkirsti kelią bet kokiai

¹ Eurostato 2014 m. antrojo ketvirčio darbo jėgos tyrimas.

² „Veiksmų planas „Verslumas 2020“. Verslumo dvasios atkūrimas Europoje“ (COM(2012) 0795 final).

nepagrįstai nelygybei darbo užmokesčio srityje;

3. mano, kad Sąjunga visais Europos struktūrinių ir investicijų (ESI) fondų veiklos įgyvendinimo etapais turėtų siekti panaikinti nelygybę ir skatinti lyčių lygybę bei integruoti lyčių perspektyvą, taip pat kovoti su diskriminacija dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos;
4. ragina pripažinti, kad susiduriama su įvairių tipų diskriminacija, ir spręsti šią problemą, t. y. dėmesį skirti ne tik nelygybei dėl lyties, bet ir nelygybei dėl religijos ar asmeninių įsitikinimų, socialinės kilmės, seksualinės orientacijos, amžiaus, etninės kilmės ir negalios, siekiant sukurti tinkamą ir veiksmingą socialinės įtraukties politiką;
5. pažymi, kad dėl ekonominės krizės pažanga, susijusi su lygybės užtikrinimu, daugelyje sričių ėmė strigti; pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad ekonomine krize nebūtų naudojamosi kaip argumentu įsisenėjusiai lyčių nelygybei pateisinti ir kad darbas lygybės srityje tęstųsi ir tokios krizės metu;
6. ragina valstybes nares pakeisti šią dinamiką atveriant kelią aktyvaus lygybės skatinimo politikai, taip pat numatant programas ir biudžetą, kurių tikslas būtų BVP vienam gyventojui didinimas taikant šias priemones;
7. ragina Komisiją ir valstybes nares aktyviai naudotis Europos struktūriniais fondais kaip priemonėmis lyčių lygybei stiprinti: prašyti valstybių narių ir Komisijos atlikti analizę lyčių srityje ir stengtis sudaryti biudžetą atsižvelgiant į lyčių aspektą, kad finansiniai ištekliai būtų vienodai paskirstomi abiejų lyčių atžvilgiu;
8. ragina Komisiją į Eurostato informaciją įtraukti kiekvienos valstybės narės statistinius rodiklius, kad lygybės įtaka ekonomikos pažangai būtų vertinama atsižvelgiant tiek į faktinį moterų dalyvavimą darbo rinkoje, tiek į jų skyrimo atsakingoms ir aukštesniosioms vadovaujamos pareigas mastą;
9. pripažįsta, kad MVI labai prisideda prie Europos ekonomikos skatinimo, ypač kurdamos darbo vietas; yra nusivylęs tuo, kad MVI vadovauja kur kas mažiau moterų negu vyrų; pažymi, kad ES moterys pirmininkauja 5 proc. įmonių valdybų, o moterų valdybos narių skaičius atitinkamai siekia 18,6 proc.; apgailestauja, kad 2003–2012 m. laikotarpiu moterų verslumo rodiklis padidėjo nežymiai – nuo 10 iki 10,4 proc.;
10. ragina valstybes nares keistis geriausia moterų skatinimo steigti MVI praktika, rengti moterų verslumo skatinimo strategijas ir suteikti moterims verslininkėms lengvesnę prieigą prie finansinės paramos; teigiamai vertina tai, kad Europos regioninės plėtros fondas (ERPF) teikia paramą moterų vadovaujamos MVI, ir ragina remti veiklą, kuria ypatingas dėmesys skiriamas mokymams ir prieigai prie finansavimo; ragina Europos lyčių lygybės institutą (EIGE) prioritetą teikti informacijos apie moterų verslumą, ypač apie prieigą prie finansavimo ir ekonominius tinklus, rinkimui;
11. apgailestauja, kad taip mažai daroma siekiant skatinti moteris dalyvauti sprendimus priimančių organų veikloje ar paraginti jas steigti nuosavas įmones; pažymi, kad, siekiant užkirsti moterims kelią į privačiojo ir viešojo sektoriaus darbo rinką, labai dažnai diskriminuojama, pvz., dėl nėštumo;

12. pažymi, kad mažą mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos dalykus studijuojančių moterų skaičių lemia lyčių stereotipai; ragina valstybes nares ir Komisiją skatinti moteris įsitraukti į tradiciškai „vyriškais“ laikomų sektorių – o būtent mokslo ir naujų technologijų sektorių – veiklą, pirmiausia rengiant pažintines ir informavimo skatinimo kampanijas, kad būtų visapusiškai pasinaudota Europos moterų atstovaujama žmogiškuoju kapitalu;
13. pažymi, jog tikimybė, kad moterys dirbs ne visą darbo laiką, menkiau mokamą arba mažų garantijų darbą, didesnė: viena vertus, tai gali būti naudinga motinoms, grįžusioms į darbą po motinystės atostogų, kita vertus, tai gali lemti dirbančiųjų skurdą, taip pat vyrų ir moterų pensijų skirtumą; pažymi, jog tikimybė, kad dirbančios moterys Europoje dirbs ne visą darbo laiką, tebėra keturis kartus didesnė nei kad tai darys dirbantys vyrai¹; reiškia susirūpinimą dėl skirtingų darbo ne visą darbo laiką rodiklių valstybėse narėse; ragina Komisiją parengti atnaujintą išsamią įvairių tipų užimtumo analizę, įskaitant valstybių narių vidaus ir tarpusavio palyginimus, siekiant pavaizduoti lytimi pagrįstą neteisingumą, susijusį su įvairaus pobūdžio užimtumu, ypač su darbu ne visą darbo laiką;
14. pakartoja, jog būtina steigti mažylių priežiūros įstaigas, kad moterys galėtų aktyviau dalyvauti darbo rinkoje, todėl ragina Komisiją remti naujoviškus su tuo susijusius projektus; pažymi, kad investuojant į tokią viešąją infrastruktūrą, kaip vaikų priežiūros įstaigos, moterys galėtų būti aktyvesnės ekonominiame gyvenime ir darbo rinkoje;
15. rekomenduoja Komisijai įgyvendinant sanglaudos politiką daugiau ERPF ir Europos socialinio fondo (ESF) lėšų skirti projektams, kuriuos įgyvendinant moterims taptų prieinami aukštos kokybės mokymai ir darbo vietos;
16. pažymi, kad tarp moterų pastebima stipri migracijos iš kaimo į miestą tendencija: joms išvykstant ieškoti galimybių įsidarbinti, sutrinka lyčių pusiausvyra tarp dirbančiųjų kaimo vietovėse; atkreipia dėmesį į poveikį, kurį dėl to patiria ekonomika ir gyventojai, ir į tai, jog svarbu vystyti kaimo ekonomiką taip, kad būtų panaudojamas vyrų ir moterų potencialas, o sektoriai, kuriuose paprastai dominuoja moterys, įgytų tokį pat statusą, kaip ir vyrų dominuojami darbo sektoriai, taip pat prie šito prisidėti moterų verslumo rėmimo programomis ir infrastruktūra, būtina kaimo vietovėse teikiamoms paslaugoms, pvz., vaikų priežiūrai, pagalbai vyresnio amžiaus žmonėms, sveikatos priežiūrai ir švietimui, suderinti; taip pat, siekiant, kad darbo rinkoje būtų užtikrina lygybė, ragina imtis ilgalaikių priemonių, būtinų kovoti su veiksniais, dėl kurių moterys ir vyrai priskiriami skirtingiems sektoriams; ragina valstybes nares ir Komisiją skatinti moterų verslumą kaimo vietovėse;
17. pabrėžia, kad nepaprastai svarbu pradėti įgyvendinti programas, kuriomis pagrindinis dėmesys būtų skiriamas moterų verslumo ir vadovavimo įgūdžių vystymui, siekiant padidinti įmonių skaičių kaimo ir miesto vietovėse; pabrėžia, kad svarbu remti lygias galimybes įsidarbinti, skatinant moteris steigti nuosavas įmones, ypač kaimo vietovėse;
18. ragina Komisiją ir valstybes nares įvertinti, ar su lytimi susijusios nuostatos galėtų būti įtraukiamos į skelbimus apie viešųjų pirkimų konkursus, kad įmonės būtų skatinamos užtikrinti lyčių lygybę tarp savo darbuotojų tuo pačiu laikydamosi ES teisės aktų dėl konkurencijos nuostatų;

---

¹ 2014 m. lyčių lygybės ataskaita, Europos Komisijos Teisingumo ir vartotojų reikalų GD.

19. atkreipia dėmesį į didelį atotrūkį tarp lyčių skaitmeninėje srityje ir kad šią problemą būtina spręsti sudarant moterims geresnes galimybes pasinaudoti mokymų naujų technologijų srityje programomis ir skatinant jas tai daryti;
20. ragina valstybes nares teikti prioritetą skaitmeninės ekonomikos darbotvarkei ir pabrėžia, kad visapusiška prieiga prie plačiajuosčio ryšio gyvybiškai svarbi norint pasiūlyti moterims, vyrams ir įmonėms galimybes dirbti lanksčiai ir dirbti namie; ragina valstybes nares, Komisiją, taip pat vietos ir regionines valdžios institucijas remti investicijas į moterų mokymą IRT sektoriuje taip, kad žmonėms būtų lengviau derinti darbą ir asmeninį gyvenimą;
21. kad būtų pasiekti su užimtumu ir socialine įtrauktimi susiję tikslai, ragina ES institucijas ir valstybes nares atsižvelgti į moterų, grįžtančių į darbą po motinystės atostogų, poreikius, motyvuoti darbdavius įdarbinti moteris po motinystės atostogų, palengvinti lankstaus darbo tvarką ir skatinti tolesnį švietimą (mokymąsi visą gyvenimą), kad moterys galėtų be kliūčių atnaujinti savo profesinę karjerą;
22. ragina Komisiją, valstybes nares, taip pat vietos ir regionines valdžios institucijas rengiant savo investicijų programas atsižvelgti į moterų apsaugos politiką ir užtikrinti, kad lėšos būtų kryptingai skiriamos veiksmingam užimtumui ir profesiniam augimui ir nebūtų naudojamos netinkamai;
23. ragina Komisiją, valstybes nares, taip pat regionines ir vietos valdžios institucijas sistemingai skatinti vadovautis požiūriu, kad būtina naudotis e. mokymosi platformomis siekiant vystyti moterų verslumo įgūdžius, taip pat verslumą pasienio regionuose; reiškia ypatingą susirūpinimą dėl to, kad būtina sukurti tarpvalstybinių partnerysčių, kurios būtų grindžiamos institucijų partnerių dialogu ir bendravimu, tinklą, siekiant rengti viešas diskusijas moterų ir tarpvalstybinio verslumo klausimu;
24. kad būtų pasiekti tikslai, susiję su ankstyvosios vaikų priežiūros įstaigų pajėgumų didinimu, ragina ES institucijas ir valstybes nares labiau remtis kiekybiniais ir kokybiniais rodikliais, siekiant užtikrinti vienodą prieigą prie aukštos kokybės priežiūros ir švietimo visiems vaikams;
25. ragina valstybes nares skatinti investicijas į mokymo programas, skirtas padėti į darbo rinką integruotis moterims – pirmiausia toms, kurios prieš tai visą laiką skyrė vaikų arba kitų priklausomų asmenų priežiūrai – taip pat į priežiūros paslaugas, skirtas vaikams, vyresnio amžiaus ir kitiems asmenims, kuriems jos būtinos: šios paslaugos turėtų būti prieinamos, įperkamos ir teikiamos visą darbo laiką dirbantiems asmenims priimtiniu metu, siekiant sudaryti sąlygas derinti darbą ir šeiminių gyvenimą, taip pat kovoti su nedarbu ir socialine atskirtimi;
26. ragina valstybes nares programuojant sanglaudos politiką nustatyti biudžeto priemones, kuriomis būtų atsižvelgta į lyčių problemas, stengiantis įvertinti ne tik specialiai moterims skirtas, bet ir visas kitas vyriausybės parengtas programas ir politiką, įskaitant jų poveikį išteklių paskirstymui ir indėlį į lyčių lygybę;
27. prašo valstybių narių įgyvendinti ir stiprinti biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą principus ir ragina Komisiją skatinti geriausios biudžeto sudarymo atsižvelgiant į

lyčių aspektą praktikos mainus.

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	31.3.2015
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 32 –: 0 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Daniela Aiuto, Maria Arena, Catherine Bearder, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Angelika Mlinar, Krisztina Morvai, Maria Noichl, Marijana Petir, Terry Reintke, Michaela Šojdrová, Ernest Urtasun, Ángela Vallina, Elissavet Vozemberg, Jadwiga Wiśniewska, Anna Záborská, Jana Žitňanská, Inês Cristina Zuber
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Rosa Estaràs Ferragut, Julie Girling, Constance Le Grip, Marc Tarabella, Julie Ward, Marco Zullo
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Bart Staes